

Haftalık Ekonomi Bülteni

İSTANBUL
NİŞANTAŞI
UNIVERSITY
NEW

FEPAM
FİNANS, EKONOMİ VE POLİTİKA
ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

NEW

NİŞANTAŞI
EĞİTİM
VAKFI

OCAK

18.01.2025

TÜRKİYE

TÜRKİYE'DE MAKİNE İHRACATI 2024 YILINDA %0,3 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Türkiye'nin makine ihracatı 2024 yılında bir önceki yıla göre %0,3 oranında artış göstererek 28,3 milyar dolara ulaşırken Türkiye tarihinin en yüksek seviyesine ulaştı. Kilogram başına düşen ortalama birim ihracatın ilgili dönemde %4,2 oranında artması ihracatın nitel anlamda da arttığını gösteren önemli bir veri olarak kayıtlara geçti. Alt sektörlerle bakıldığında en yüksek ihracat, evsel ve endüstriyel soğutma makineleri sektöründe olurken ikinci sırada içten yanmalı motor ve motor aksamaları yer aldı. Suriye ve Filistin'de yaşanan gelişmeler ihracatın ilerleyen dönemlerde çeşitlenebileceği yönündeki beklentileri arttırıyor.

TÜRKİYE'DE TİCARET SATIŞ HACMİ KASIM AYINDA %8,7 ORANINDA ARTTI

Türkiye'de ticaret satış hacmi Kasım 2024'te yıllık bazda %8,7 oranında artış gösterirken, perakende satış hacmi yıllık bazda %16,4 oranında artış gösterdi. Ticaret satış hacmi aylık bazda ise %0,9 oranında artış gösterdi. Ticaret satış hacminin sıkı para politikası uygulanmasına karşın büyümeye devam etmesi reel sektörün hala güçlü olduğuna yönelik olumlu beklentileri pekiştirdi. İlerleyen dönemde ticaret hacminin daha da artması bekleniyor. Faiz indirimlerinin devam etmesi bu durumun desteklenmesinde önemli rol oynuyor.

TÜRKİYE KASIM AYINDA 2 MİLYAR 871 MİLYON DOLAR CARİ AÇIK VERDİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası(TCMB), cari denge verileri açıklandı. TCMB'nin açıklamasına göre cari işlemler hesabı Kasım ayında 2 milyar 871 milyon dolar açık verdi. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 3 milyar 443 milyon dolar cari fazla verdi. Bu gelen veriyle birlikte cari denge beş ayın sonunda ilk kez açık verdi. Haziran, Ekim ayları arasında cari işlemler hesabı düzenli olarak cari denge vermişti. Portföy yatırımları ise Kasım ayında 1.229 milyon USD giriş sağladı.

TÜRKİYE

TCMB PİYASA KATILIMCILARI USD-TL PARİTESİNİN SAĞLIKLI DEVAM ETMESİNİ BEKLİYOR

TCMB, reel ve finansal sektör temsilcilerinin olduğu Piyasa Katılımcı Anketi sonuçlarını kamuoyuyla paylaştı. Piyasanın aylık enflasyon beklentisi %1,67'den %1,72 seviyesine çıkarken, yıl sonu enflasyon beklentisi %44,81 seviyesinden %45,28 seviyesine yükseldi. Yıl sonu USD/TL parite beklentisi 35,7205'ten 35,3011 seviyesine gerilerken, cari açık beklentisi 9,8 milyar dolara geriledi. Piyasanın enflasyonda bir süre daha katılık beklediği görülürken, TL'ye olan güvenin arttığı görüldü. TL'nin reel anlamda değerlendirilmesi enflasyonun gerilemesinde kritik rol oynuyor.

TCMB BAŞKANI FATİH KARAHAN SIKI PARA POLİTİKASINA DEVAM EDİLECEĞİNİ AÇIKLADI

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan'ın, "Para Politikası ve Makroekonomik Görünüm" raporu yayınlandı. Enflasyonun 2024 yılının Haziran ayıyla birlikte düşüşe başladığını belirten Karahan sene sonuna doğru enflasyonun %21 seviyesine düşmesini öngördüklerini söyledi. Sıkı para politikası sürecinin bir süre daha devam edeceğini belirten Karahan, enflasyonda kalıcı bir bozulma gerçekleşmesi durumunda ek tedbir kararları alınabileceğini açıkladı. TCMB'nin sıkı para politikasının devam etmesi enflasyonun daha da düşmesi konusunda önem taşıyor.

TÜRKİYE'DE KONUT FİYAT ENDEKSİ ARALIK AYINDA %2 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Türkiye'de konut fiyat endeksi Aralık ayında bir önceki aya göre %2 oranında artış gösterdi. Yıllık bazda konut fiyat endeksi artışı %29,4 oranında gerçekleşirken reel fiyatlar aynı dönemde %10,4 oranında geriledi. İstanbul'da konut fiyat endeksi aylık bazda %2,1 oranında artış gösterirken, ikinci sırada %2 oranında artış ile Ankara yer aldı. Konut fiyat endeksinin artışında bu iki il önemli rol oynadı. Gelen veriler Türkiye'de konut fiyat artışının devam ettiğini gösterdi. İlerleyen dönemde reel anlamda fiyat düşüşlerinin devam etmesi bekleniyor.

AVRUPA

ALMANYA EKONOMİSİ 2024 YILINDA %0,2 ORANINDA KÜÇÜLDÜ

Almanya ekonomisi, 2024 yılında bir önceki yıla göre %0,2 oranında küçüldü. Bu gelen veriyle birlikte Avrupa birliğinin en büyük ekonomisi olan Almanya üst üste ikinci yılda da küçülmüş oldu. Almanya ekonomisi, Çin'in yükselişi, pandemi kaynaklı sorunlar ve Ukrayna-Rusya savaşı sonrası artan enerji maliyetleri gibi nedenlerden ötürü bir süredir büyüme konusunda sorunlar yaşıyordu. Enflasyondan kurtulmak için uygulanan sıkı para politikası bu gerilemede önemli rol oynadı.

EURO BÖLGESİ SANAYİ ÜRETİMİ KASIM AYINDA %0,2 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Euro Bölgesi'nde sanayi üretimi Kasım ayında bir önceki aya göre %0,2 oranında artış gösterdi. Piyasa beklentisi sanayi üretiminde artışın %0,3 oranında olacağı yönündeydi. Euro Bölgesi ülkeleri arasında sanayi üretimi aylık bazda en çok artan ülke %8,7 oranında artış ile Belçika olurken ikinci sırada %7,1 oranında artış ile Malta oldu. Yıllık bazda en çok artış ise %13,5 oranında artış ile Malta olurken ikinci sırada %8,7 oranında artış ile Belçika yer aldı. Euro Bölgesi sanayi üretiminin bölgenin içinde bulunduğu süreçte artması olumlu beklentileri arttırdı.

İNGİLTERE'DE PERAKENDE SATIŞLAR ARALIK AYINDA %0,5 ORANINDA AZALDI

İngiltere'de perakende satışlar Aralık ayında aylık bazda %0,3 oranında azalarak beklentilerin altında gerçekleşti. Beklenti perakende satışların bir önceki aya göre %0,4 oranında artması yönündeydi. Perakende satışlar bir önceki çeyreğe göre de %0,8 oranında azalmış oldu. Perakende satışların azalmasında son dönemde hızlı bir gerilemeye giren gıda satışları önemli rol oynadı. Gıda dışı satış bu dönemde artsa da süpermarket satışlarının trajik düşüşü genel azalmada etkili oldu.

AMERİKA

AMERİKA'DA ÜRETİCİ FİYATLARI ARALIK AYINDA %3,3 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Amerika'da üretici fiyatları Aralık ayında yıllık bazda %3,3 oranında artış gösterdi. Aylık artış oranı %0,2 oranında gerçekleşerek beklentilerin altında kaldı. Amerika'da üretici fiyatlarında yaşanan gerilemede gıda fiyatlarının maliyetlerinin azalması etkili olurken bu durumun tüketici fiyatlarının seyrini de olumlu yönde etkilemesi bekleniyor. Aylık bazda ÜFE Oranı artışı beklentilerin altında olurken, Amerika'da enflasyonun kronikleştiğine yönelik beklentilerin hafiflemesinde olumlu bir rol oynadı. Amerika bir süredir hizmet sektörü etkisiyle enflasyon baskısı yaşıyordu.

AMERİKA'DA YENİ BAŞLANAN KONUT SAYISI ARALIK AYINDA %15,8 ORANINDA ARTTI

Amerika'da yapımına yeni başlanan konut sayısı Aralık 2024'te bir önceki aya göre %15,8 oranında artarak 1 milyon 499 bine yükseldi. Piyasa beklentisi yapımına yeni başlanan konut sayısının 1 milyon 330 bin seviyelerinde oluşacağı yönündeydi. Ülkede inşaata yönelik verilen izin sayısı ise bir önceki aya göre %0,7 oranında azalarak 1 milyon 483 bine geriledi. Amerika'da inşaat izni sayısı Kasım ayında 1 milyon 493 bine yükselmışti. Konut sektörünün gelişiminde olası mortgage faizi indirimleri kritik önem taşıyor.

AMERİKA'DA SANAYİ ÜRETİMİ ARALIK AYINDA %0,9 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Amerika'da sanayi üretimi Aralık ayında bir önceki aya göre %0,9 oranında artış gösterdi. Piyasa beklentisi artışın %0,3 oranında olması yönündeydi. Ülkedeki kapasite kullanım oranı da 0,6 puan artış göstererek 77,6 seviyesine yükseldi. Sanayi üretimi piyasa beklentilerinin oldukça üstünde artış gösterirken aynı dönemde üretici maliyetlerinden gelen olumlu haberler Amerika ekonomisine yönelik olumlu beklentileri güçlendirdi. Trump dönemiyle birlikte ekonominin büyümesine yönelik politikaların artması beklenirken uluslararası ticaretin de bu yönde artması bekleniyor.

KÜRESEL GELİŞMELER

NOMURA ÇİN EKONOMİK BÜYÜMESİNİN YAVAŞLAYACAĞINI ÖNGÖRÜYOR

Nomura Global, Çin GSYH büyümesinin 2025 yılında %4,8 seviyesinden %4,0 seviyelerinde gerileyeceğini öngördüklerini açıkladı. Ayrıca, Trump yönetiminin gümrük vergisi tehditleri gibi dış baskılar, ihracatın büyüme üzerindeki itici etkisini zayıflatabilir. Çin'in 2025'te artan borçlanma ile mali teşviklerini genişletmesi bekleniyor, ancak fonların etkili kullanımı öncelikli olacak. Ekonomistler, sürdürülebilir bir toparlanma için emlak piyasasının temizlenmesi ve mali sistemin yenilenmesi gerektiğini vurguluyor.

IMF 2025 YILI KÜRESEL BÜYÜME TAHMİNİNİ 0,1 PUAN ARTTIRARAK %3,3 SEVİYESİNE YÜKSELTİ

Uluslararası Para Fonu(IMF), 2025 yılı küresel büyüme tahminini 0,1 puan arttırarak %3,3 seviyesine yükseltti. IMF, Türkiye için büyüme beklentisini %2,7 seviyesinden %2,6 seviyesine indirirken 2026 büyüme beklentisinde değişikliğe gitmedi. IMF, son dönemde küçülme riskleri taşıyan Almanya'nın ekonomik büyüme tahminini de %0,3'e gerilettili. Küresel ekonomik büyümenin artışında Amerika'nın ekonomik aktivitelerinde artış önemli rol oynadı. İlerleyen dönemde küresel ticaretin seyri bu süreç için önem taşıyor.

NAVLUN FİYATLARI %39 ORANINDA ARTARAK 37800 DOLAR SEVİYESİNE ÇIKTI

Orta Doğu-Çin rotasındaki navlun fiyatları, Cuma gününden itibaren %39 oranında artarak 37.800 dolara ulaştı ve Ekim ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Rusya'nın Kozmino limanından Çin'e ESPO karışımı ham petrol sevkiyatında kullanılan Aframax tankerlerin navlun ücretleri ise iki kattan fazla artış gösterdi. Bu maliyet artışı, armatörlerin sınırlı tonaj nedeniyle yüksek prim talep etmesinden kaynaklandı. Aframax tankerlerle yapılan sevkiyatlarda navlun maliyeti 3,5 milyon dolara yükseldi. Bu durum, piyasalarda arz-talep dengesizliklerini ve artan maliyetleri yeniden gündeme taşıdı. Sinopec'in ham petrol taşımacılığı faaliyetleri, petrol piyasasında dalgalanmalara neden oldu. Bu durumun küresel enflasyonu maliyet yönünden olumsuz etkilemesi bekleniyor.